

**Силабус курсу  
ПЛЕНЕРНА ПРАКТИКА**

Освітній ступінь – Бакалавр  
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка  
Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)  
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Кількість кредитів – 6

Рік підготовки – 1-3 семестр – 1-6

Компонент освітньої програми: Обов'язковий

Дні занять: понеділок

Консультації: четвер 14.20-15.20, ауд. 314

Мова викладання: українська



**Керівник курсу**

доц. Кузів Михайло Петрович, Вербіцька Ірина Орестівна,

**Контактна інформація**

art.kuzivm@gmail.com; 0352-52-28-36  
[iruna\\_motanka1973@ukr.net](mailto:iruna_motanka1973@ukr.net); 0677401535

**Опис дисципліни**

Головною метою вивчення дисципліни «ПЛЕНЕРНА ПРАКТИКА» є підготовка студента як майбутнього фахівця художника-педагога та розвиток у нього творчої уяви, мислення та образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу; виховання художньо-естетичної культури та формування художньо-естетичного смаку; вміння вести цілеспрямоване спостереження навколишньої дійсності, творчо відбирати життєві враження і відображати їх у правдивій образній формі; оволодіння професійною майстерністю роботи різними техніками з широким застосуванням її у професійній діяльності вчителя образотворчого мистецтва.

Зміст дисципліни «ПЛЕНЕРНА ПРАКТИКА» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері середньої освіти (Образотворче мистецтво), норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

**Навчальний контент**

	Тема	Результати навчання
Модуль 1. Пейзаж. Окремі фрагменти пейзажу		
1	Тема 1. Деталі пейзажу. Їхні характерні особливості	Поетапність аналізу та специфіку відтворення характерних особливостей деталей рельєфу природного походження (урвища, долини, висоти, берег річки та ін.); рослин (форм квітів, кущів, різновидів дерев та ін.); хмар в різні пори дня; нескладних мотивів пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, та інші складові пейзажу) при різному освітленні; специфіку колірного та настроєвого вирішення.
Модуль 2. Короткочасні етюди. Компонування деталей пейзажу.		
2	Тема 2. Компонування деталей пейзажу	Поетапність порівняльного аналізу особливостей природних форм, виявлення основних живописно-пластичних властивостей та взаємодії деталей пейзажу; поетапність виконання замальовок деталей пейзажу (камінців різних форм та розмірів у поєднанні з середовищем, трав'яним покривом, ґрунтом, дерев, відображення у воді, форм природного світу – птахи, звірі у спокої та русі та ін.); особливості передачі пластики та кольору технікою акварелі.
Модуль 3. Стани природи		

3	Тема 3. Стани природи	Оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками просторового відтворення природи, плановості її глибини, повітряної перспективи, загальних планів, кольорових та тональних співвідношень. Здобути практичні навички, зображати плановість в пейзажі, купол неба із врахуванням повітряної перспективи, кольору і стану природи, освітлення, погодних умов, часу дня, пори року. Вміти відтворювати характер рельєфу, особливості колористики та настрій (зранку, в полудень, ввечері), а також зображувати пейзаж замкнутого середовища, сюжет якого, розгортається у мінімальній плановості. Вести спостереження за світлом і тінями та передавати в живописні формі їх напрямок і взаємодію.
Модуль 4. Настрій у пейзажі. Відкритий простір.		
4	Тема 4. Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і нескладним рельєфом місцевості.	Поглиблення вивчення законів лінійної і повітряної перспективи. Засвоєння розуміння глибинності кольору, його розкладки на плани та тональні розтяжки. Відтворення характерних особливостей природи при різному освітленні, зміні колористики неба при сході та заході сонця, сутінках. Створення художнього образу в цілому та компоновання окремих її частин у вигляді фрагментів (елементів культурної спадщини, пам'яток, частин історичних будівель), вміння виділяти їх із загального середовища. Закріплення методу одночасного аналізу, порівняння і подачі у живописному трактуванні великих тональних і кольорових співвідношень, панорамних сюжетів, а також аналізувати і вміти зображати відображення архітектури та елементів пейзажу у воді (будинків, мостів, комплексів споруд, дерев, кущів та ін.)
Модуль 5. Архітектурні мотиви		
5	Тема 15. Короткочасний етюд пейзажу з архітектурою.	Виявлення характерних тональних і кольорових контрастів у природі при зображенні архітектурного мотиву, його зв'язку із навколишнім ландшафтом. Передача співвідношення архітектурних об'єктів доповітряного простору, дерев, великих площин: землі, дороги, тротуару, площ, клумб, газонів. Врахування законів лінійної та повітряної перспективи.
Модуль 6. Людина в природі. Композиційні завдання		
16	Тема 19. Епічний пейзаж. Людина в пейзажі	Набуття навичок живопису фігури людини в умовах природного середовища та удосконалення образного уявлення людини, як частини пейзажу. Зарисовки окремих фігур людей різної статі і віку та спостереження за характерними змінами форми, кольору одягу при різних погодних умовах. Вивчення фігури людини в процесі праці, особливостей її професії, та відтворення даного сюжету у етюді. Подальше вдосконалення прийомів роботи з натури в техніці олійного живопису. Знайомство з особливостями роботи над сюжетним етюдом з натури.

#### Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
---------------------	--------------------------

<b>ЗК 7.</b>	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
<b>СК 5.</b>	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
<b>СК 9.</b>	Здатність застосовувати художні прийоми і техніки при виконанні творів образотворчого мистецтва.
<b>СК 11.</b>	Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності
<b>ПРН 2.</b>	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
<b>ПРН 17</b>	Знання технічної основи різних стилістик живопису.
<b>ПРН 21</b>	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
<b>ПРН 24.</b>	Уміння методично грамотно застосовувати художні прийоми і техніки образотворчого мистецтва при виконанні навчальних натурних і творчих композицій.
<b>ПРН 25</b>	Уміння використовувати синтез технік олійного, акрилового живопису для передачі форми та матеріальності натурального матеріалу при створенні цілісного живописного твору; виконувати декоративний розпис.
<b>ПРН 27</b>	Уміння застосовувати закони та теоретичні основи композиції, кольорознавства, рисової геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.

#### Літературні джерела основні:

1. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.
2. ЙоханнесИттен. Искусствоцвета. – "PNB Print", Латвия., 2015.
3. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
4. КомесаньяПабло . Рисуем портрет. Полный курс. - Харківська книжкова фабрика «Глобус», 2013, 160 с.
5. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач : О. Я. Музика. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
6. Марчак Валерій. Про малярство: Навчальний посібник – Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. – 264 с.
7. Молцмен С. Рисуем пейзаж. – Минск, 2001.
8. Небесник І.І. АдальбертЕрделі. – Львів: Видавництво Мс, 2007. – 296 с.
9. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 256 с.
- 10.Кржавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн. : У 3 ч. – Львів: Світ, 2005. – Ч. 3. – 268 с.
- 11.Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.
- 12.Прищенко Світлана. Кольорознавство : навч. Посібник / за ред. Проф. Є.А.Антоновича. – К.: Альтерпрес, 2010.
- 13.СоунХейзел. Научиться писать маслом быстро. Харьков : Азбука, 2019.
- 14.Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 92 с.
- 15.Туманов І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
- 16.Хмельовський О.М. Теорія образотворення : Кн. 5. Композиція. – Луцьк, Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. – 408 с.

#### Допоміжна

1. Академія мистецтв України: художній альбом. Керівник та упорядник проекту Анатолій Мельник. Київ : ТОВ «Майстер книг», 2015.

2. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки в школі: Навч.-метод. посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
3. Барчаї Е. Анатомія для художників. – Будапешт: Корвина, 1959.
4. Денисенко О. Творці українського пейзажу // Образотворче мистецтво. – 2000. - № 3 - 4. – С. 64 – 66.
5. Буряк Ніна. Борис Буряк. Альбом. – К.АДЕФ – Україна. – 280 с.
6. Художники України. Живопис, графіка, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво. // Творчо-біографічний довідник. Випуск 2.— 2001.
7. Образотворче мистецтво. //Видання Національної спілки художників України. —2003. - №3
8. В. Гвоздинський. Живопис // Альбом-каталог. — 2016.
9. Д. Шайнога. Живопис // Альбом-каталог. — 2005
- 10.Б. Ткачик. Живопис // Альбом-каталог. — 2001
- 11.Владич Л. Живопис та його жанри. – К.: Держвидав., 1960. – 47 с.
- 12.Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ, 1982.
- 13.Сельченко К.В. Психологія художественного творчства. – Минск, Харвест, 1999.

### Інформаційні ресурси

- Бібліотека ТНПУ ім. В.Гнатюка – м. Тернопіль, вул. М.Кривоноса, 2;
- Тернопільська бібліотека для молоді – м. Тернопіль, вул. Нечая, 29;
- Тернопільська обласна наукова бібліотека ім. Затонського – м.Тернопіль, бульв. Шевченка,
- Internet.

### Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів модульного контролю без поважних причин не враховуються, перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Заборонений плагіат, виконання робіт сторонніми особами. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під пошуку аналогів даного виду робіт.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом виконання робіт, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

### Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

#### 2 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	10	15	15	10	10	15	15	

#### 3 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
Змістовий модуль 3			
T9	T10	T11	100
30	35	35	

#### 4 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
Змістовий модуль 4			
T12	T13	T14	100
30	35	35	

#### 5 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль 5				
T15	T16	T17	T18	100
25	25	25	25	

#### 6 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 6					100
T19	T20	T21	T22	T23	
20	20	20	20	20	

У загальному для заліку поточний контроль складає – 100 балів. Підсумковий контроль не передбачений.

### До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лабораторних робіт).
- 2) Тематика та зміст лабораторних робіт.